

Riktlinjer för specialkost för barn och elever i förskolan, grundskolan och gymnasieskolan

Kommunen tillhandahåller näringsriktiga måltider till de barn/elever som av någon anledning är i behov av specialkost och inte kan äta den ordinarie måltiden. Utbudet av kosten grundar sig på skollagens krav på näringsriktiga måltider.

Vid planering av specialkost utgår man från huvudalternativet på matsedeln. Tillhör på ordinarie matsedel samt råkost/salladsbord är komplement även till specialkosten. Måltiden ska vara glädjefylld, smakrik och säker. Maten och måltiden ska skapa förutsättningar för bra matvanor och en god hälsa.

Specialkost vid allergi och intolerans

Specialkost kan erbjudas till barn/elever med livsmedelsallergier och intoleranser samt till barn/elever som på grund av andra skäl behöver anpassad kost, se nedan.

För att få specialkost av medicinska orsaker krävs intyg utfärdat av hälso- och sjukvårdspersonal tillsammans med ifylld ansökan "*ansökan om specialkost av medicinska skäl*". Om barnet/elevens behöver medicin vid en allvarlig allergisk reaktion, behövs även "*Handlingsplan vid allergisk reaktion*". Denna tillhandahålls av behandlande läkare.

Annan specialkost

Vid ansökan av annan specialkost som kan tillhandahållas d.v.s. laktosreducerad kost, vegetarisk kost, eller mat fri från fläsk krävs inget intyg från hälso- och sjukvården. Detta gäller även vid lindrig överkänslighet, exempelvis att barnets/elevens hud blir röd runt munnen av färska tomater, citrus eller liknande. Detta skrivs på blanketten "*ansökan om annan specialkost*".

Halal-, kosher- eller veganmat erbjuds ej, i stället rekommenderas vegetarisk mat ev med tillägg av fisk.

Ansökan om laktosreducerad kost görs på blankett "*Ansökan om laktosreducerad kost*". Där kan man även be om en provperiod på två veckor med laktosreducerad kost.

Laktosintolerans

Laktosintolerans är mycket ovanlig hos små barn. Hos personer med ärftlighet för laktosintolerans minskar produktionen av enzymet laktas oftast under skol- eller ungdomsåren. Laktasbrist kan uppträda tillfälligt i samband med en skada i tarmslemhinnan som vid obehandlad glutenintolerans (celiaki) eller vid tarminfektioner. När skadan har läkt återkommer laktasenzymet.

Misstänker vårdnadshavare laktosintolerans, rekommenderas de att kontakta sjukvården för att få besvären bedömda så att allvarigare tillstånd inte missas. För fullständigt laktosfri kost görs ansökan på blanketten "*ansökan om specialkost av medicinska skäl*" och ett intyg från hälso- och sjukvården krävs.

Vid laktosintolerans tål man en viss mängd laktos. Hur mycket man tål varierar, men de flesta kan dricka åtminstone en deciliter mjölk dagligen utan symtom.

Därför erbjuds **laktosreducerad kost**, vilket innebär att vi erbjuder laktosfri mjölk att dricka. Vid de tillfällen då maten innehåller stora mängder mjölk t.ex. lasagne, pannkakor och risgrynsgröt, lagas de rätterna med laktosfria produkter.

Anmälan och avanmälan

För att säkerställa att barn och elever får rätt kost, serveras specialkost av medicinska skäl endast till de barn/elever som har en ifylld ansökan och ett aktuellt intyg utfärdat av hälso- och sjukvården.

Det är vårdnadshavares ansvar att anmälan barnets/elevens behov av specialkost samt vb lämna läkarintyg samt ge nödvändig information.

Ett nytt aktuellt intyg från hälso- och sjukvården lämnas vid *förändrat* behov och i samband med att barnet börjar förskoleklass, årskurs 4, 7 samt vid gymnasiestarten. Behövs ej för barn/elever med celiaki.

Avanmälan av specialkost ska alltid göras av vårdnadshavare när barnet/eleven inte längre behöver specialkost eller vid byte av förskola/skola. Vid byte av förskola/skola är det vårdnadshavares ansvar att se till att information och blankett flyttas till nästa förskola/skola.

Rutiner, information och blanketter

Information och blanketter finns på kommunens hemsida under Utbildning och Barnomsorg.

Vid ytterligare frågor kan vårdnadshavare också vända sig till förskolechef och kostchef.

Vårdnadshavare till elever inom grundskola och gymnasium kan vända sig till sin skolsköterska för hjälp med blanketter eller andra frågor.

I samband med start i förskola och start i förskoleklass får alla vårdnadshavare frågan om barnet/eleven behöver specialkost av någon anledning.